

SKEPP O'HOJ

NR 4

November 2001

I detta nr:

- Vår Ordförande har ordet.*
- Från lokalordförandekonferensen i Göteborg*
- 5000 får gå när Norge krymper sitt försvar*
- Fredrikstadsborna står upp för sin historiska stad*
- Norgefakta*
- Lille Jul 2001*
- Äventyrsmäniskor ??*
- Klubbstugan*

Flottans mäns avdelning 11, Nynäshamn

Ordförande: Bo Schagerberg	08 - 530 447 57
Mob	070 - 521 44 39
Vice ordf. : Hans Martinelle	08 - 520 211 13
Mob	070 - 566 06 61
Sekreterare: Rune Stang	08 - 520 305 55
Mob	070 - 369 29 38
Kassör: Eron Wersén	08 - 520 155 54
Mob	070 - 527 03 37
Ledamöter: Jan Settergren	08 - 520 353 07
Nils Ljungberg	08 - 520 306 10
Börje Svaleklev	08 - 520 138 51
Supleanter: Anders Möllerström	08 - 520 172 91
Sven Sahlsten	08 - 520 188 23

Adress: FM avd 11 NYNÄSHMN
c/o Bo Schagerberg
Sunnerbyv 6
148 71 SORUNDA
e-mail: .schagerberg@nynashamn.
mail.telia.com

produktion: st-media
R Stang
Skogsv 4
148 30 ÖSMO
Tfn 08-52030555
Mob 070-3692938
e-mail: st-media@svijnet.se

Ordföranden har ordet

Vi närmar oss åter juletider och det är dags för vår sedvanliga Lillejulfest. Det är en sed från den tid vi hade många fartyg och stora besättningar.

Alla fick inte julpermission utan var tvungna att stanna kvar ombord under julhelgen och för att inte hela julen och julstämningen skulle passera obemärkt firades lillejul i båtarnas mässar.

En liten jultallrik skulle fram och en liten julklapp skulle delas ut, denna sed tycker jag är vacker och vittnar om vad man ville göra för varann.

Flottans män, som enligt stadgarna har till uppgift att värna om traditioner och kamratskap, har till uppgift att förvalta denna tradition. Låt oss därför samlas i jul och ha ovanstående i minne.

Tiderna har förändrats och det kan vi tyvärr inte göra så mycket åt. Av våra ungdomar, som växer upp, kommer många, närmare en tredjedel aldrig att göra någon värnplikt varken i flotta eller på annan plats i vårt försvar.

De orostider, som fanns på 40-talet, förstås av inte våra ungdomar och visst är det bra om dessa tider aldrig kommer tillbaks.

Allt var naturligtvis inte bara solsken, men alla kamrater man lärde känna gav vänner för livet och visst fick man erfarenheter som har följt med hela livet.

Se vår inbjudan på annan plats. Tänk tillbaks. Offra ett par hundra för att värna om något vi kanske inte får ha kvar så länge till.

Du får dessutom en bra valuta för dina pengar.

Välkommen till vår fest och God jul.

Från lokalordförandekonferensen i Göteborg.

Två gånger om året träffas kamrater i Flottans Män från hela landet och har överläggningar, äter gott och har allmänt kul.

Ena gången är vid riksårsmötet på våren och den andra vid lokalordförandekonferensen på hösten. Meningen med dessa möten är att inte bara konferera utan att träffa gamla kamrater från andra platser. Ofta står dans och utflykter på programmet. Med andra ord, det är öppna tillställningar för alla som är knutna till Flottans Män på ena eller andra sättet och alla är hjärtligt välkomna att delta.

I år stod Göteborg för värdskapet och vi var inbjudna att bo och äta på Amf 4 ute på Karingberget på vägen ut mot Långedrag. Amf 4 står för Amfibiebataljon 4, som är en fortsättning på KA 4 (fd Göteborgs Örlogsstation).

Göteborgs Örlogsstation huserade tidigare på det gamla "Nya varvet" där Flottans Män förresten har sin marinstuga.

Nya varvet är numera avrustat och överlämnat till civil verksamhet för bl a Sjöpolisen, Tullen, civila konstruktionskontor och restauranger mm. Restaurang Reveljen, fd personalmatsalen, serverar enligt min mening en bland de bättre uppsättningarna av sillinläggningar man kan få i Göteborg. Feskekörkan inräknad.

Konferenserna börjar som regel torsdag em och avslutas lördag fm. Under denna tid umgås vi över förbrödningstallrik på torsdagkväll och bankett på fredagkväll, allt till humana priser.

De som inte deltog i konferensen fick vara med om besök på fartyg tillhörande Amf4, och en sight-seeingtur.

Det fattades en del beslut också, eller för att ingen skall missförstå ordvalet, det beslöts bl a att ändra vår tidnings Lay-out. Vårt format har varit A5 men kommer att bli A4 med glättat omslag liksom nu. Utseendet behålls med samma logo och vinjett. Ändringen görs för att bättre passa annonsmarknaden och av trycktekniska skäl.

I medlemsregistret kommer de 4 sista siffrorna i vårt pnr att tas bort då datalagen inte tillåter spridning. Ett flertal föreningar har rensat ut bland sina medlemmar och strukit medlemmar som inte vill betala medlemsavgiften, likadant som vi gjorde i Nynäshamn för några år sedan vilket för vår del inte var till nackdel.

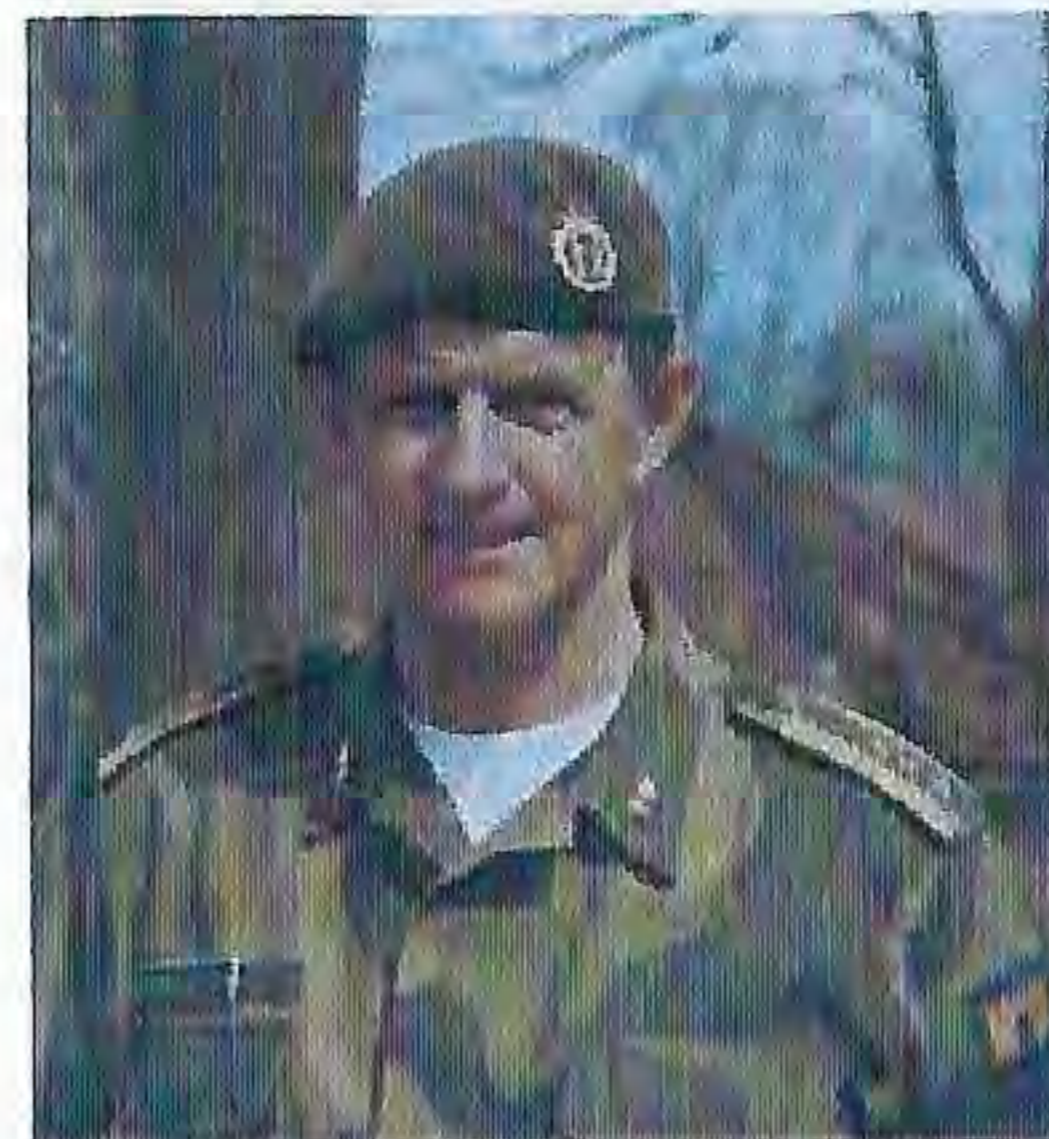
Slutligen hälsar Göteborgsföreningen oss välkomna att följa med på en kryssning vid nästa års riksårsmöte. Riksårsmötet förläggs på ett kryssningsfartyg med avresa till Kiel den 23 april nästa vår.

Alla är välkomna. Se annons som kommer i decembernumret.

5000 får gå ...

.....när Norge krymper sitt försvar

Norges försvar organiseras om från 13 brigader till tre. Stortingsbeslut från den 13 juni fryser försvarsbudgeten på 28 miljarder kronor per år. 5 000 anställda måste sluta sina jobb; i vissa fall med ett rikligt tilltaget avgångsvederlag, i andra helt utan ersättning. I Fredrikstad, inte många mil från svenska gränsen, sluts på så sätt en 300-årig militär era.

Nyårsafton 2002 väntar flagghalning och uttåg ur den anrika garnisonsstaden Fredrikstad i Østfold. Här ligger Østfold Regiment, ett av de regementen som ska bort. En kapitulation för de egna med vit flagg efter drygt 300 år eller halning av den norska i all ära - överste Dag Strømsæther, chef för Østfold Regiment, ser neutralt på situationen. Nu måste han lämna arbetsplatsen i Nordens kanske gemytligaste kanslihus: Køboegaarden och bostaden i Kommandantgaarden på Tollbodgaten innanför vallen och bastionerna i Østra Fredrikstad vid älven Glomma.

-Vår situation är glasklar - vi läggs ned. Men visst känns det mörkt, säger han och beskriver det norska försvarets dilemma med att de försvarspolitiska ambitionerna under de senaste tio åren har varit mycket större än pengatillgången. - Resultatet är att kostnaderna för den dagliga driften bara vuxit sig större på bekostnad av investeringar i materiel, säger han och kallar "försvarsstudie 2000" för en ekonomistyrd budget, där utgifterna per år begränsas till 28 miljarder kronor, uppjusterbar med inflationen. Protesterna mot norskt försvars kanske största bantning någonsin har inte varit stora, varken bland befolkning lokalt eller inom försvaret självt. - Nog känner vi oss överkörda, men förhållandet mellan regering och vår försvarschef är inte så spänt som mellan den svenska regeringen och dess ÖB. I Sverige kan ÖB mer självständigt uttala sig i försvarspolitiska frågor, säger Dag Strømsæther.

- Det som dämpat protesterna är att man den här gången tagit ett rejält grepp i en rimlig och öppen process, säger han. Dessutom är arbetsmarknaden rätt god ännu i Norge, så det blir inte svårt för de flesta att hitta nya jobb, om man vill flytta på sig vill säga.

Befarets Fellesorganisasjons, BFO, ordförande på Østfold Regemente, kapten Runar Helgesen, har heller inte någon större kritik att framföra angående avvecklingen i Fredrikstad i det här skedet. Det är för sent - varken de lokala politikerna eller facket centralt har agerat i tid. Det faktum att alla beslut om personalen fattats på central nivå mellan arbetsgivare och de fem fackorganisationerna som organiserar försvarsanställda i Norge, gör att man inte kan annat än foga sig i fattade beslut, även om de fackliga parterna givetvis knorrar.

Personalen på Ostfold Regiment ska krympas från 145 till 19 personer. Regementets uppgift har varit att ansvara för planläggning i fred och i militära operationer i krig inom fylket. Det har ett kompetenscentrum för luftvärn med en skytteskola och en utbildningsavdelning för lätt luftvärn samt en Lvbefälsskola. 135 soldater är förlagda i de vackra gamla kasernbyggnaderna på "Torvet i Gamlebyen". Befälsskolan och utbildningsavdelningen är de enenheter som i princip kommer att upphöra, övriga enheter förläggs till Oslo och Rygge, några mil från Fredrikstad.

För att hitta lösningar för all övertalig personal finns vitt skilda avgångskonstruktioner. De över 50 år får pensionerbjudanden på 60% av slutlönen som utbetalas som en pensionslön. De under 30 år får ingen ersättning alls. Personal från 30 år och uppåt erbjuds möjlighet att utbilda sig i civilt yrke med full lön under utbildningstiden, samtidigt som man tillåts arbeta i annat yrke. - Några officerare har tagit jobb som tidningsbud och taxichaufförer här i stan, säger Runar Helgesen. Flera har också fått arbete som PA-konsulenter. Han beklagar att försvaret med de olika lösningarna går miste om kompetens i åldrarna trettio år och uppåt; de som nappar på att utbilda ut sig ur försvaret och de som avtalspensioneras.

I stort sett är han ense med politikerna om att en förändring av försvaret är bra, även om neddragningen är lite väl häftig. - Fackligt anser vi att försvaret bör bli mer strömlinjeformat. Det verkar finnas för lite pengar att driva det som förr, konstaterar Runar Helgesen krasst och ser framför sig överste Strømsæther, någon enstaka till och sig själv som de sista som blir kvar att avveckla resterna av regemente och byggnader när nyårsdagen randas år 2003.

Runar Helgesen är för dagen vakthavande, annars Informations- och systemofficer. Hans tjugo år i försvaret, varav tio i Fredrikstad, är slut. Han kisar mot kameran i solgasset inne på Tøjhusgården. Efter drygt trehundra år som garnisonsort tågar nu militären ut ur fästningsstaden Fredrikstad nordens bäst bevarade.

Fredrikstadsborna står upp för sin historiska stad.

Fredrikstad och "Gamlebyens" militära prägel hänger nu på hobbymusikanter och ett historiskt intresse bland invånarna själva. Sedan några år marscherar och paraderar "Kong Fredrik IV:s Tambourafdeling av 1704" genom byn med fladdrande fana och riktigt bra militärmusik på trummor, flöjt och signaltrumpet. Gamla uniformer hör till och sällskapet har också en "civil" avdelning för familjemedlemmar och andra intresserade.

Livet i en gammal garnisonsstad spelas upp igen så som det var under 16- och 1700-talet i den då danska staden Fredrikstad. Signaler och låtspel på trumma, flöjt och trumpet. Man hamnar plötsligt i en gammal musikreportoar, många gånger okänd för oss svenskar. Musiken är dansk. Noterna letar sällskapet efter i gamla danska arkiv.

Musiken på trumma är ovanlig. Här har man en gammal norsk spelmans tradition i botten med "bordunspel", något som kan te sig främmande även för svenska spelmän som är vana att höra denna teknik på till exempel hardingfela där extra strängar ligger under de vanliga och liksom "brummar" med i spelet. Att återge den effekten på trumma kräver en speciell spelteknik- med "öppna" virvlar, klara melodiinslag och hela tiden den underliggande brummande borduntonen. Trumma räknas som folkmusikinstrument i Norge. Framför brudföljen går en trumslagare, åtminstone på en del gamla folklivsskildringar som återges på bild.

Fredrikstad grundades 1567 av den danska kungen Fredrik den II. Fästningsstad blev den 1663 då bastioner, fästningsverk och vallgravar enligt en modell som anpassades till terrängen började att byggas.

De stod färdiga att ta emot ovälkommen påhälsning av svenskarna. Någon konfrontation att tala om blev det dock inte förrän i augusti 1814 då norrmännen efter freden i Kiel vägrade överlämna sig till svenskarna. Kongsten Fort utanför Fredrikstad fästning var en välbestyckad landfästning, sämre var det med det med försvaret av Glommas inlopp, trots imponerande utanverk. Möjligheten att möta fienden till sjöss var obefintlig.

Svenskarna bestämde sig för att belägra Fredrikstad och tvinga norrmännen kapitulera under kanonhot från sjön. Som åskådare kom gamle kung Carl XIII, som troligtvis inte varit ombord i krig sedan slaget vid Hogland i Finska viken 1788. Efter två dagars av och till hetsig kanoneld från svenska skepp på nära håll och massivt svar från Kongsten Fort gav norrmännen upp och hissade vit flagg på Georgsbastionen. Norge gick i personalunion med Sverige.

Att promenera på vallarna har varit naturligt för generationer Fredrikstadsbor. Här har älskande par funnit sin tillflykt ljumma sommarkvällar och grubblande ynglingar vankat av och an. För arbetare från de talrika sågbruken och telgelbruken var under 1800-talet och tidigt 1900-tal vallarna en given träffpunkt på lediga stunder. Silhuetten av livet på vallarna är vacker och är idag en välkänd bild på vykort.

"Gamlebyen" den befästa staden, står idag inför frågan om man ska ge sig turismen helt i händer eller hålla sig lagom turisttillvänd. 200 historiska byggnader väntar på att tas om hand, av antingen försvaret eller norska antikvariska myndigheter. Att klassa "Gamlebyen" som världskulturarv på Unescos lista vore en god idé som dock skrämmer beslutsfattarna eftersom man inte är rustad att ta emot en oväntat stor turiststination.

Norgefakta

Nytt försvarsbeslut

Efter försvarsbeslut i Stortinget i juni 2001 minskar den uniformerade personalen från 20 000 till 15 000 och försvarsutgifterna begränsas till högst 28 miljarder kronor per år.

Investeringar sker i materiel som fregatter, stridsvagnar och jaktflyg på bekostnad av nedskärningar i driftsbudgeten. Självklara utgifter som har med Nato-medlemskapet att göra täcks fullt ut och man satsar också på krishantering utanför landets gränser.

Militär personal är centralt anställd, d.v.s. anställd i hären och placeras av försvaret. Efter en längre tids tjänstgöring kan man söka till visst regemente. Piloter tecknar sig för tolv års tjänstgöring inom flygvapnet efter avslutad utbildning, s.k. "plikttjänst". I övriga vapengrenar gäller plikttjänst på mellan 4-8 år. Sergeanter gör ett plikttjänstår.

Lönerna sätts centralt och tarifflönesystem tillämpas. Förhandlingar sker vartannat år centralt med en lokal justering dessemellan. En löjtnants genomsnittslön är 200 000-270 000 kronor per år plus olika tillägg, kaptenslönen ligger på 260 000-300 000 kronor per år.

Fem fackförbund sluter avtal för försvarsanställda. Befarets Fellsesorganisasjon och två andra förbund sluter avtal för den militära personalen. BFO har 10 500 medlemmar, varav 6 000 aktiva. Militär personal företräds av tre officersförbund BFO, KOL och NOF.

De tre artiklarna "5000 får gå när Norge krymper sitt försvar", "Fredrikstadsborna står upp för sin historiska stad" och "Norgefakta" är hämtade ur OfficersTidningen 2001:6 och författade av Marie Louise Andersén.

Lille Jul 2001

Årets Lille Jul firar vi traditionsenligt på Nynäsgården, fredag den 7 december.

Vi börjar kl. 18.30 med glögg och pepparkakor, därefter fortsätter vi kl. 19.00 med ett traditionellt julbord.

Priset är 225:-/person.

Bindande anmälan absolut senast den 2 december till styrelsen.

Medtag en julklapp värd 25:-

Var och en tar med sig vad man tänker dricka under kvällen, dock kommer lättöl och bordsvatten att finnas tillgängligt.

Väl mött på Nynäsgården.

Äventyrsmäniskor ??

Vad driver människor att arbeta mer än andra? Vad driver människor att utsätta sig för prövningar långt utöver vad jag och många andra skulle våga vid en färd över Mysingen. Nu när Volvo Ocean Race seglas är det aktuellt med sjöäventyr. Många har seglat jorden runt både ensamna och i sällskap.

Jag kan inte låta bli att plocka en del text ur ett kapitel ur Fr. Chichesters bok om en jorden runtsegling med Gipsy Moth:

"Jag tror jag vaknade när båten började rulla runt. Det var becksvalt. När hon började kantra sa jag till mig själv: "Nu går hon runt". Jag var inte rädd, bara oerhört spänd och nyfiken. Så började ett väldigt kraschande och skrällande, och jag bombarderades av porslin och bestick och buteljer.

Jag hade ingen känsla av båten befann sig ovanpå mig. Jag undrade om hon skulle gå runt alldeles och vilka skador det kunde bli.

Men hon reste sig sakta samma väg som hon gått ner. Jag sträckte mig upp och tände min sänglampa. Den fungerade och jag tyckte att det var besynnerligt att någonting var normalt i denna ytterst kaotiska tillvaro.

Jag har bara dunkla begrepp om vad jag gjorde och var gripen av en absolut hopplöshet. Allt som var i vägen satte jag antagligen tillbaks på sin plats fast jag hade en känsla av att det var slöseri med tiden därför att båten skulle antagligen kantra igen. Varendra slitslåda, hela styrbords koj och styrbords tre klaffskåp hade tömts på allt, när båten gick runt. Vatten skvalpade på durken intill kortbordet, men det var inte mycket. Jag såg ner i det halvmeterdjupa slaget, det var inte riktigt fullt och jag tänkte "Gudskelov".

.... När jag vaknade drev båten fortfarande hit och dit. Hela den dagen blåste det storm mellan 20 och 28 meter/sekund. Jag kunde inte förmå mig någonting och längtade efter att vara tillbaka i Sydney och förtöjd vid kaj -.

Men han vände ju inte utan fortsatte genom nya, än värre stormar runt Kap Horn och ut i Atlanten och kunde där slå an ljusare tonfall.

"Den 18 april skriver jag: - Jag känner mig förbålat lat och trivs med att segla. Det är skönt med vila och lättsamhet. Vilken välsignelse att få slå sig ner i sittrummet med sol och en varm bris mot skinnet och bara se solsken och hav och segel, och bara meditera. Att ha beskrivit min lättja måtte ha fått mig att skämmas, ty tre timmar senare har jag lagt till i dagboken - sedan jag skrev sist har jag lagat kameraslutaren som inte fungerade; grejat färskvattenpumpen som kärvade; fyllt fem buteljer med fotogen; lagt upp ett nytt grafiskt blad för korrekationer av kronometer och klocka; trimmat om för nära stiltje tre gånger; och druckit två mycket välbehövliga gingroggar -".

Som sagt vad får människor att utsätta sig för sådan prövningar och vad får människor att arbeta mer än nödvändigt? Tacksam för svar i nästa nummer !!

Bosse S.

KLUBBSTUGAN

Under sensommaren och den tidiga hösten har hammarslagen ekat bland bergen runt klubbstugan. Ett och annat kraftuttryck har också uttalats när ovana hantverkare (läs medlemmar) under sakkunnig ledning av John Emlén har lagt nytt tak på klubbstugans veranda. Virke har rivits och ersatts med nytt. Underlagspappen är nyspikad, liksom läkten för takpannorna, som till en del ersatts och lagts på plats igen. Vi som deltagit känner en viss tillfredsställelse med vad som åstadkommit, väl medvetna om, att utan John hade det nog inte gått så bra.

Följetongen värmepanna är ännu inte (som man tidigare hoppats) färdigskriven. Vi har en del kvarstående problem, men som bekant är problem till för att lösas, något som vi har för avsikt att göra.

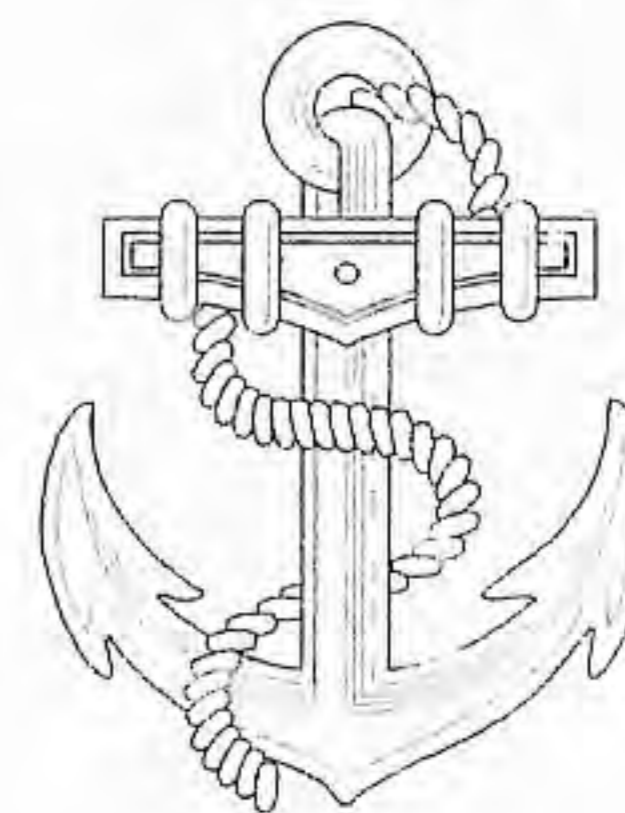
Snart är det tid att tända juleljusen i stugan. Kanske ses vi därute och kan njuta av lite varm glögg tillsammans.

Välkomna

att besöka stugan.

FLOTTANS MÄNS LOKALFÖRENING 11 I NYNÄSHAMN

Program för 2002

Sidan 1

Vi strävar efter att genomföra en aktivitet/månad på samma sätt som tidigare år. Detta programblad kommer att kompletteras med en del datum och aktiviteter som vi meddelar i de O´Hoj som utkommer under 2002, samt under "Nytt från föreningarna" i Nynäsposten.

Spara programmet. *Tips: Häng upp det på kylskåpsdörren.*

FEBRUARI, torsdagen den 21 kl 1900

Ärtkväll i Sjömanskyrkan. Vi uppvaktar då de medlemmar som fyllt jämnt. Tema för kvällen kommer att meddelas i O´Hoj samt under "Nytt från föreningarna" i Nynäsposten.

MARS, lördagen den 23 kl 1800

Årsmöte med fest (inbjudan i detta nr av O´Hoj). Vi uppvaktar då de medlemmar som fyllt jämnt Lille Jul -01 är tyvärr sista gången vi kan vara på Nynäsgården, som skall byggas om till konferensanläggning. Platsen för årsmötet kommer att meddelas i O´Hoj 1/02. Vi har gott hopp om att finna en lokal som kan ersätta den vi haft tillgång till under en följd av år på Nynäsgården.

APRIL, 23 - 25 Riksårsmöte

Även år 2002 kommer riksårsmötet att äga rum på ett fartyg. Denna gång på väg till/från Kiel. Göteborgsföreningen arrangerar resan. Anmälan om deltagande kan på sedvanligt sätt ske genom att fylla i, betala och skicka den blankett som följer med i decembernumret av tidskriften "Flottans Män".

MAJ, Vi planerar för en resa till Åland med en övernattning. På programmet; Utbyte med broderorganisationer, besök på navigationsskolan, sjöfartsmuseet och fyrmastade barken "Pommern". Denna resa kräver en hel del planering och lång förberedelse för att vara genomförbar, varför vi tidigt under våren -02 kommer att efterhöra intresset för denna aktivitet. Prislappen kommer att hamna på c:a 600:-/pers.

JUNI, lördagen den 8

Vi planerar utflykt till Öja med besök i fyren Landsort och lunch på ön. Vidare information om kostnad tider o s v kommer i O´Hoj nr 2/02

Vänd på bladet

Program för 2002

Sidan 2

JUNI, lördagen den 15

I likhet med tidigare år är vi inbjudna av Södertäljeföreningens damer till sillfrukost Notholmen

AUGUSTI, lördagen den 17,

Det är ånyo vår förening som skall arrangera den femkamp som lokalföreningarna i Norrtälje, Stockholm, Haninge, Södertälje, Västerås och Nynäshamn kämpar om att vinna. Här gäller det att visa tänderna och sträcka ut klorna både när det gäller att förbereda de ädla spelen men i än högre grad gäller det genomförandet. Vi kommer att hålla till omkring klubbstugan och inne på Marinbasens område. Ett litet tåg kommer att ombesörja transporten av deltagarna mellan de olika stationerna.

SEPTEMBER, torsdagen den 26 kl 1900

Ärtkväll i Sjömanskyrkan. Vi uppvaktar då de medlemmar som fyllt jämnt. Tema för kvällen kommer att meddelas i O´Hoj samt under "Nytt från föreningarna" i Nynäs-posten.

OKTOBER, Lokalföreningen i Västervik arrangerar lokalordförandekonferens. Tidpunkten för detta är ännu inte bestämd. Program, tid och kostnad kommer på sedvanligt sätt att meddelas i tidskriften "Flottans Män". Som vår ordförande framhåller i separat artikel i O´Hoj 4/01, är alla medlemmar välkomna att delta.

NOVEMBER, torsdagen den 7 kl 1900

Ärtkväll i Sjömanskyrkan. Tema för kvällen kommer att meddelas i O´Hoj samt under "Nytt från föreningarna" i Nynäs-posten.

DECEMBER, fredagen den 6

Firar vi vår traditionella Lille Jul. Tid och plats kommer att meddelas i O´Hoj samt under "Nytt från föreningarna" i Nynäs-posten.

Som nämnts inledningsvis kommer kompletteringar till detta programblad att meddelas på olika sätt. Vi beklagar att det inte gått att få ett komplett underlag redan nu, men hoppas att Ni har overseende med detta.

Styrelsen